

0134
KOMITET DO SPRAW RADIA I TELEWIZJI
"POLSKIE RADIO I TELEWIZJA"

Ośrodek Badania Opinii Publicznej
i Studiów Programowych

Radio i Telewizja dla wsi
w badaniach OBOPiSP

Problemy społeczno-gospodarcze wsi, jak również miejsca radia i telewizji na wsi podejmowane były w badaniach Ośrodka wielokrotnie. Wobec wszystkich przemian gospodarczych i kulturalnych wsi znaczna część prowadzonych w okresie ostatnich kilku lat badań straciła swoją aktualność. Stąd możemy skorzystać jedynie z wielkich danych, które przedstawiamy w niniejszej informacji. Co warto mieć na uwadze rozważając rolę środków masowego przekazu na wsi? Przede wszystkim rozwój i stan radia i telewizji na wsi.

W końcu ub.r. liczba zarejestrowanych odbiorników radiowych wynosiła w Polsce 5.708.798 w tym 1.870.108 na wsi. Faktyczna liczba odbiorników znajdujących się w posiadaniu ludności szczególnie na wsi, była znacznie większa. Według szacunków, jako pierwszych, znajdowało się ich około 7,5 mln., a wszystkich ponad 8 mln. Odbiorników telewizyjnych zarejestrowanych było 4.709.487. Faktycznie w posiadaniu znajdowało się ich więcej o 200 - 300 tys.

Od r 1965 obserwuje się na wsi spadek liczby zarejestrowanych odbiorników radiowych. Towarzyszy mu coraz szybszy wzrost liczby zarejestrowanych odbiorników telewizyjnych. Obecnie wyrównała się już prawdopodobnie liczba odbiorników radiowych i telewizyjnych zarejestrowanych i w mieście i na wsi. Dysproporcje jednak pozostały w nasyceniu odbiornikami wsi w porównaniu z miastami. Można jednak przypuszczać, że w najbliższych latach będą się one zmniejszać. Stworzy to przede wszystkim mieszkańcom wsi, większe możliwości korzystania z programów radia i telewizji.

Badania prowadzone przez Ośrodek potwierdzają obserwacje potoczne, iż odbiorniki telewizyjne trafiają na wsi przede wszystkim do rolników ekonomicznie silniejszych - posiadających większe gospodarstwa, a zarazem wyżej wykształconych ogólnie i specjalistycznie, nastawionych bardziej niż inni na nowoczesne metody gospodarowania. W miarę rozpowszechniania się telewizji na wsi i przy ogólnym wzroście poziomu gospodarowania zachodzić będzie proces niwelizacji teleabonentów i zwiększy się wśród nich proporcja gospodarzy słabszych i mniej nowoczesnych.

Rolnicy stanowią 2/3 ludności wsi. Programy, z których rolnicy korzystają, można podzielić na 3 kategorie:

- ogólne programy radia i telewizji przeznaczone dla wszystkich
- programy o tematyce wiejskiej
- programy przeznaczone dla rolników, głównie o tematyce produkcyjnej.

Nie będziemy mówić tutaj o programach ogólnych, z których ludność wiejska korzysta w podobnym zakresie jak ludność miejska w tych samych kategoriach wykształcenia.

Jako przykłady programów radiowych o tematyce wiejskiej możemy wziąć audycje cykliczne "W Jezioranach" oraz "Wieś tańczy i śpiewa".

Popularność ich wśród rolników jest znacznie większa w porównaniu z robotnikami i pracownikami umysłowymi co przedstawia poniższe zestawienie /bad.

z r: 1972/:

Procent stałych słuchaczy
N=421

Audycje	Rolnicy	Robotnicy	Pracownicy umysłowi
"W Jezioranach"	56	34	28
"Wieś tańczy i śpiewa"	37	15	10

Na specjalną uwagę zasługują audycje przeznaczone dla rolników.

Według jednych z ostatnich badań /1970/ przeprowadzonych na próbach rolników radiosłuchaczy i telewizorów korzystanie z audycji dla rolników przedstawiło się następująco:

Radiowe audycje rolnicze

wg częstotliwości korzystania w /% N=976/

Audycja	Każda lub prawie każda	Od czasu do czasu	Wyjątkowo lub wcale
Poranne rozmaitości rolnicze	43	24	33
Rolniczy kwadrans	35	34	31
Naukowcy rolnikom	25	27	48

Telewizyjne audycje rolnicze wg częstotliwości
korzystania w % /N=838/

Audycje	Każda lub prawie każda	Od czasu do czasu	Wyjątkowo lub wcale
Przypominamy radzimy	27	35	38
TV kurs rolniczy	22	32	46
TV przysposobienie rolnicze	12	22	66
Mechanizacja w rol- nictwie	12	23	65

Szczególnie wysoka frekwencja programów "Poranne rozmaitości rolnicze" i "Przypominamy, radzimy" związana jest z bardzo dogodną dla rolników porą ich nadawania. Są one nadawane w porannym szczycie słuchania radia i wieczornym szczycie oglądania telewizji. Dogodnymi porami odbioru programu radiowego przez rolników są następujące pasma godzinowe 5⁰⁰ - 8⁰⁰, 12⁰⁰ - 13⁰⁰ i 20⁰⁰ - 21. Dla odbioru programów telewizji najdogodniejsze pasmo odbioru mieści się w godz. 19⁰⁰ - 21⁰⁰, czyli w godzinach szczytu dla ogółu telewidzów.

Co się tyczy postulatów programowych rolników w zakresie oświaty rolniczej przez radio i telewizję w cytowanych już badaniach /z roku 1970/ do najważniejszych grup zagadnień należą następujące: hodowla trzody i bydła, budownictwo gospodarcze, chemiczna i mechaniczna, produkcja pasz. Mniejszą liczbę postulatów zgłoszono odnośnie spraw meriolacji. Postulaty te w różnych rozmiarach realizowane są już w programach radia i telewizji.